

Trei organizații neguvernamentale monitorizează implementarea agendei de reforme prioritare a Guvernului și Parlamentului

13 10 2017

Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, Asociația pentru Democrație Participativă „ADEPT” și Centrul de Resurse Juridice din Moldova, cu suportul USAID, au inițiat procesul de monitorizare a implementării [Foi de parcurs privind agenda de reforme prioritare pentru semestrul II, 2017](#). Scopul proiectului este de a oferi publicului larg o opinie independentă despre mersul reformelor prioritare asumate de Guvern și Parlament și, în acest mod, de a spori nivelul de responsabilizare a guvernării în acest sens.

Exercițiul de monitorizare urmează să aibă loc în perioada octombrie 2017 - ianuarie 2018, și va acoperi toate cele 8 domenii de reforme din Foaia de parcurs menționată. Rezultatele monitorizării vor fi publicate online prin intermediul unei platforme interactive (dashboard), care va fi actualizată o dată la 2 săptămâni. Platforma va oferi în mod deschis opinia independentă a experților privind statutul fiecărei acțiuni asumate de către Guvern și Parlament, într-un format accesibil publicului larg. Suplimentar, vor fi elaborate 2 rapoarte de evaluare (intermediar și final), care vor fi prezentate în cadrul unor mese rotunde planificate pentru lunile noiembrie 2017 și ianuarie 2018.

Astăzi, 13 octombrie 2017, este lansată platforma interactivă cu primele rezultate ale monitorizării. Aceasta poate fi accesată la următoarele linkuri:

- În limba română [aici](#)
- În limba rusă [aici](#)
- În limba engleză [aici](#)

În continuare prezentăm **principalele constatări ale monitorizării**:

Nivelul de realizare al Foi de parcurs până la 13 octombrie 2017 este de 10%. Aceasta relevă faptul că implementarea Agendei de reforme prioritare este la o etapă incipientă, având în vedere că majoritatea acțiunilor (80%) au termenele stabilite pentru octombrie-decembrie 2017.

Implementarea Foi de parcurs a început în mod sistemic și plenar. Din cele 51 de acțiuni ale documentului, doar 4 acțiuni nu au fost inițiate, marea majoritate fiind în proces de implementare la diferite etape. Totuși, vom menționa că unele acțiuni incluse în Foia de parcurs cu termene limită stabilite pentru lunile octombrie-decembrie, sunt deja restante potrivit Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere 2017-2019 (ex. adoptarea PNADO, adoptarea legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, adoptarea de către Guvern a Planului de acțiuni privind implementarea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice etc).

Au fost atestate primele întârzieri. Deși pentru perioada iulie - septembrie 2017 au fost planificate 10 acțiuni, majoritatea din acestea (7 acțiuni), până la 13 octombrie 2017, nu au fost finalizate, acestea fiind încă în proces de elaborare.

Majoritatea acțiunilor inițiate au statut „în curs pozitiv” (32 acțiuni), însă sunt atestate și

destul de multe acțiuni unde nu a fost respectate întocmai principiul transparenței decizionale sau au prezentat mai multe deficiențe de conținut, fiind calificate drept „în curs negativ” (10 acțiuni).

Printre cele mai importante realizări pot fi menționate:

- **Adoptarea Legii privind activitatea bancară** care urmează să transpună în legislația națională prevederile Standardelor Basel III în materie de licențiere, reglementare și supraveghere bancară. Aceasta fortifică cadrul regulator și prudential și prezintă semnal pozitiv pentru potențialii investitori în acest sector.
- **Modificarea Codului Muncii.** Printre principalele modificări ale Codului Muncii se numără reducerea concediului suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului de la termenul de 6 ani la 4 ani, dreptul angajatului de a concedia salariatul chiar după o singură încălcare gravă a obligațiilor de muncă, precum și a concedia persoanele care au atins vârsta de pensionare, dar cu posibilitatea de a fi reangajate pe o perioadă determinată. Necesitatea reducerii perioadei concediului suplimentar neplătit pentru îngrijirea copilului este cauzată de reducerea participării femeilor pe piața muncii în ultimii ani și pierderii ulterioară a calificărilor, iar posibilitatea de concediere a salariatului după o singură încălcare gravă a obligațiilor de muncă va stimula disciplina și cultura muncii. Ceea ce ține de dreptul angajatorului de a concedia persoanele care au atins vârsta de pensionare, acest lucru va spori șansele de angajare a tinerilor, dar în același timp va oferi posibilitate pensionarilor cu experiență și calificări înalte de a-și continua activitatea profesională.
- **Reducerea numărului licențelor și actelor permissive.** Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător a fost adoptat în lectură finală în ședința plenară din 21 septembrie 2017. Modificările au fost operate pentru a scădea povara existentă pentru mediul de afaceri, dar și de a eficientiza cheltuielile și efortul în procesul de reglementare prin acte permissive, inclusiv licențe. Documentul dat prevede eliminarea din întregul sistem legislativ a circa 140 de acte permissive (inclusiv a 18 licențe) dintre care eliminarea a circa 90 de acte permissive va avea un impact direct asupra mediului de afaceri. Astfel, în urma eliminării se estimează că sectorul privat va obține anual economii în sumă de 43,6 mil lei, iar sectorul public de 18,4 mil lei.
- **Implementare a reformei instituționale în domeniul controlului de stat al activității de întreprinzător.** Urmare modificărilor operate la Legea nr.131 din 08 iunie 2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător au fost excluse dublările controalelor pe baza aceluiași criterii de risc și reducerea numărului organelor de control a activității de întreprinzător de la 58 de organe la 18. Însă pentru obținerea acestui deziderat se impune ralierea legislației din domeniu la noile prevederi legale, în acest sens fiind elaborate mai multe proiecte de acte legislative pe domeniile aferente activității de control.
- **Actualizarea cadrului legal aferent întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale.** Astfel, se dorește instituirea unui cadru normativ unic pentru entitățile date prin reglementarea particularităților de fondare, eficientizarea administrării și activității lor, modului de reorganizare și lichidare a acestora. Totodată, prevederile în materie de transparență sunt insuficiente, fiind pertinentă includerea unor referințe menite să completeze cadrul regulator ce ar încuraja eforturile entităților economice de raportare externă a performanțelor înregistrate într-un format tipizat.

Cu toate acestea, exprimăm următoarele îngrijorări:

- **Nivelul scăzut de transparență a procesului decizional privind reforma administrației publice și țintirea preponderentă a reorganizărilor instituționale.** Deocamdată, aceasta constă în reorganizarea structurii autorităților administrației publice centrale și reducerea

numărului de angajați, care nu a avut loc în baza unui proces consultativ incluziv. În același timp, nu este făcută publică analiza ce a stat la baza fundamentării structurii Guvernului, care ar trebui să corespundă priorităților naționale. Deși este o reformă necesară, reforma structurii guvernului nu va avea efectele scontate fără a asigura implementarea celorlalte componente ale reformei administrației publice, în primul rând asigurarea angajărilor și promovărilor meritocratice în instituțiile publice, revizuirea grilelor de salarizare, salarizarea în bază de performanțe, depolitizarea procesului decizional, centrarea activității ministerelor pe elaborarea politicilor incluzive în bază de evidențe.

- **Modificarea cadrului legal referitor la protecția datelor cu caracter personal.** Proiectele inițiate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal prevede anonimizarea tuturor hotărârilor judecătorești publicate pe portalul instanțelor de judecată, contrar unei hotărâri recente a Consiliului Superior al Magistraturii și contrar poziției oficiale a Curții Supreme de Justiție, bazate pe practica Curții Europene a Drepturilor Omului. Se recomandă consultarea largă a acestor proiecte de legi, cu implicarea Ministerului Justiției ca autoritate responsabilă să elaboreze proiecte de legi în domeniul justiției și drepturilor omului, precum și evaluarea proiectelor inițiate de către Comisia de la Veneția până la transmiterea acestora către Guvern spre adoptare.
- **Tergiversarea adoptării Strategiei de dezvoltare a societății civile 2017-2020.** Proiectul strategiei a fost elaborat și consultat în 2016 - 2017. Proiectul strategiei și toate recomandările asupra conținutului au fost colectate de către un consultant independent care a facilitat procesul de consultare publică și elaborarea proiectului. Proiectul finalizat urma să fie înregistrat în Parlament la începutul sesiunii de primăvară. Tergiversarea adoptării Strategiei va face dificilă evaluarea implementării acesteia pentru anul 2017.